

Saksframlegg

Utv.saknr	Utvalg	Møtedato
88/13	Utvalg for næring, plan og miljø	22.10.2013
	Kommunestyret	

Prinsipper for navnsetting av veger, områder, utbyggingsprosjekter og reguleringsplaner

Rådmannens innstilling

Eidsvoll kommune vedtar følgende retningslinjer for vedtak av navn og navnsetting av objekter:

1. Ved navnsetting av nye reguleringsplaner og utbyggingsprosjekter i Eidsvoll kommune forutsettes det at kommunen skal være delaktig i fastsetting av plan- og prosjektnavnene.
2. Forslag eller ideer til navn skal tas opp med kommunen i forhåndskonferanser for aktuelle byggesaker, eller oppstartsmøter før igangsetting av nye reguleringsplaner. Dette for å være i forkant, slik at ikke mindre gjennomtenkte, midlertidige arbeidsnavn på planer og prosjekter fester seg og blir varige.
3. Forslag til navn skal bygge på og videreføre lokal navnetradisjon.
4. Det er viktig å påse at man ikke vedtar/benyttet navn som allerede er i bruk annet sted i kommunen.
5. Ved fastsetting av navn på veger legges adresseveileder fra Statens kartverk til grunn. Det innhentes forslag til vegnavn fra aktuelle grunneiere og Eidsvoll historielag kan forespørres i særskilte tilfeller.
6. Forslag til vegnavn sendes på høring til navnetjenesten og Statens kartverk før politisk utvalg vedtar navnet.

Vedlegg som ligger i saksmappen

Utskrift av saken sendes til

Eidsvoll kommune ved Kommunal forvaltning
Utbyggere

SAKSUTREDNING

Bakgrunn for saken

Saken fremmes for å unngå navneforvirring og direkte feil bruk av navn når utbyggingsprosjekter, salgsprospekter og navn på nye reguleringsplaner skal fastsettes. Kommunen ønsker også tidligst mulig i regulerings- og utbyggingsaker å medvirke til at det helt fra starten på slike saker tenkes over hvilke navn man velger å ta i bruk.

Fakta i saken

De viktigste gruppene av mulige navneobjekter som kommunen har ansvar for å navnsette:

- gate- og vegnavn (navn på adresseparseller, også kalt adressenavn)
- navn på hyttefelt, boligfelt og andre regulerte områder, som ikke er adresseparseller
- navn på kommunale skoler, barnehager, sykehjem, parker, torg, kaier, havner, idrettsanlegg og friluftsområder
- navn på bruer, tunneler og vegkryss som er en del av det kommunale vegnettet.

Når det gjelder vedtak på navn, som gjøres av kommunen, kan en skille mellom to grupper:

Det ene er valg av navn, for eksempel på nye eller omorganiserte veger, plasser o.a. som grunnlag for offisiell adresse.

Vedtak av navn, adressering og nummering har her hjemmel i Matrikelloven, Lov om stadnamn, og forskriftene til disse.

Matrikellovens § 4 slår fast at kommunen har ansvaret for å fastsette offisielle adresser.

Forskriftene sier at når nye objekter skal ha navn bør navneskikken på stedet følges.

Kommunen støtter seg også til prinsippene i Statens kartverks Adresseveileder.

Skrivemåten av adressenavnene fastsettes etter reglene i Lov om stadnamn. Før kommunen tildeler eller endrer vegadresse, er det viktig med informasjon og nødvendig medvirkning. Før det gjøres politiske vedtak om nye vegnavn o.a. skal berørte parter ha anledning til å uttale seg. Kommunen kan kreve at uttalelsen skal være skriftlig, begrunnet og undertegnet. Før kommunen vedtar nye navn, må disse godkjennes av Stedsnavnstjenesten for Østlandet og Agderfylkene i Språkrådet. Informasjonsplikten er en naturlig del av den demokratiske prosessen, og kan gi positive effekter i forhold til å sikre lokal identitet. Eidsvoll historielag kan bidra med innspill til navn i særlige tilfeller. Det samarbeides med nabokommuner for i størst mulig grad å redusere bruk av like vegnavn i nærområdene til hverandre, samt at en veg som allerede har et vedtatt vegnavn i nabokommunen, som går videre inn i Eidsvoll kommune, bør få det samme vegnavn med gjennomgående nummering.

Det andre er navngiving.

Områder som skal reguleres og bygges ut regnes også som navneobjekt, på lik linje med gutu, veg, hytte/ boligområde og allerede regulerte områder.

Flere utbyggere bidrar til vekst og utvikling av boligområder i kommunen, ikke bare bygg.

Utbyggerne har som regel egne forslag til navn på reguleringsplaner, salgsobjektet og områder som de bruker i sin planlegging og salgsarbeid.

Vi navngir bygg, veger og objekt for fremtiden. Navn skal, så langt det er mulig forankres i fortidens og nåtidens stedsnavn, matrikelnavn og bruksnavn. Stadnamnlova gir ikke hjemmel for å fastsette navn, men har først og fremst regler om skrivemåten. Unntaket her er lovens §

3, som skal hindre at en tar i bruk et stedsnavn der det tradisjonelt ikke hører hjemme, og at et nedarva stedsnavn ikke uten videre blir byttet ut med et navn som ikke har tradisjon på stedet.

Et stedsnavn er navn på et sted, men et stedsnavn kan også være en adresse. Når et stedsnavn blir brukt muntlig eller skriftlig i en gitt sammenheng, vil de som hører eller leser det automatisk knytte det til et bestemt sted, forutsatt at de kjenner navnet og stedet. Navn på viktige steder er naturligvis mer kjente, enn navn på mindre viktige steder. Alle nordmenn over en viss alder vil være fortrolige med navn som *Oslo og Eidsvoll*, mens lokale navn som *Råholt, Dal, Feiring, Langset* kjenner færre til. Kjennskap til områdenavn, som *Hundsebittet, Pina, Brensmork*, vil i tillegg kreve spesifikk lokalkunnskap.

Stedsnavn er det språklige bindeleddet mellom mennesket og stedene. Samtidig har stedsnavn en historisk dimensjon på den måten at de forteller om forholdene på stedet den gangen de ble til.

Eidsvoll naturlige ordtilfang som 2. leddsord i navn er -bakken, -svingen, -åsen, -gutua, -lia, -nabben, -bratta, -enga, -dal, -høgda, -hagan, -stubben, -jordet, -linna, -sletta, -løkka, -sløyfa, -plassen, -faret, -bukken, -dumpa, -vegen, -måsan, -holtet, -gropa med flere varianter. 2. leddsord er terrengsord, som ofte kan beskrive hvordan det ser ut der 1. leddsordet er. Eksempel Råholtbakken. Stedet ligger på Råholt og veien har helling, derav bakken.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse

En viktig hensikt med å ha en god styring med, og et bevisst forhold til navn og navnsetting er at det skal være lett å finne fram i Eidsvoll, også uten bruk av hjelpemidler. Det bør være samsvar mellom navn, sted og objekt som navngis, for å unngå steds- og navneforvirring.

Det er i perioder med sterk befolkningsvekst spesielt viktig å være i forkant og være tydelig på hvorfor Eidsvoll kommune mener det er viktig at navnsetting skjer etter nasjonale lover, forskrifter og prinsipper i tillegg til lokale retningslinjer og forankring. Bevisstgjøring bidrar til at kommunens egenart blir ivaretatt. Når eksisterende og tilflyttende innbyggere snakker sammen om en plass, sted eller område, har de samme ord på de samme stedene. Kanskje kan våre lokale varianter av navnsetting føre til undring hos nye innbyggere på opprinnelsen til navnet, som kan gi samhandling og nysgjerrighet på mer kunnskap om kommunens kultur og historie.

Dette bidrar til mer kunnskap om det stedet der man bor, eller flytter til.

Å innarbeide gode steds- og vegnavn kan i mange tilfeller være et kappløp med tiden. Ofte blir prosjektnavn og andre tilfeldige navn tatt i bruk før den ansvarlige forvaltningen har gjort navnevedtak. Disse navnene blir hengende med planen eller prosjektet og det kan senere være vanskelig å få vedtatt navn, som er tilfredsstillende i forhold til de prinsipper og krav man ønsker å holde seg til. Det kan også bli unødvendige uoverensstemmelser mellom kommunen og utbyggere i navngivningsprosessene, da utbyggere foreslår vegnavn med utgangspunkt i prosjektnavnet, som er forespeilet kjøperne, mens kommunen ønsker å vedta navn med lokal forankring i kultur og historie på stedet.

Det er derfor viktig at prosessen med å fastsette nye offisielle navn kommer i gang så tidlig som mulig, allerede i planleggingsfasen av utbyggingen, eksempelvis i forhåndskonferansen, og at vegnavn gjøres kjent så snart som mulig etter at de er vedtatt. For nye reguleringsområder og utbyggingsprosjekter kan man allerede i planleggingsfasen utarbeide og medvirke til gode forslag til navn. Det er viktig at det er kommunen som initierer utvelgelse av nye stedsnavn etter prinsippene lagt til grunn lokalt og i stedsnavntjenesten, og at det ikke er tilfeldig hva som blir foreslått.

Alle norske kommuner jobber nå med adressering etter pålegg fra Statens kartverk. Alle veier, plasser osv. skal ha offisielle navn og alle skal ha en vegadresse. Man går over fra matrikkeladresser/ eiendomsnavn til offentlige vegnavn.

Det er stor vekst i Eidsvoll og mange private utbyggere er med og former utviklingen. Disse ønsker å ha prosjektnavn for å skille seg ut og skape gode assosiasjoner til området som blir

bygget ut, og som profileres gjennom plakater på området, annonser og andre media i forbindelse med salg.

Bevisstgjøring og informasjon tidlig i prosessen kan forhindre at:

- to eiendommer i samme område får samme navn; Salgsprosjektnavn og matrikkelnavn.
- Senternavn/bygningsnavn inneholder et stedsnavn, som er hjemmehørende et annet sted.
- område-/ prosjekt-/ salgsnavn ikke er forenlig med lokal opprinnelse i fortidens og nåtidens steds-, matrikkel-, bruks-, eiendoms-, veg- og stedsnavn.

Rådmannen tilrår på denne bakgrunn at kommunestyret vedtar retningslinjer for vedtak av navn på veger og plasser som skal være offisielle adresser, og også navnsetting av andre objekter.